

ASOCIAȚIA STOMATOLOGILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA LA 50 DE ANI

I. Lupan

dr. hab. în medicină,
prof. universitar, șef
catedră chirurgie OMF
Pediatică și Pedodonție,
Președinte ASRM

Rezumat

Este redată într-un mod succint activitatea Asociației Stomatologilor din Republica Moldova, problemele cu care s-a întâlnit pe parcursul activității, rezultatele obținute și obiectivele care rămân de rezolvat pe viitor.

Summary

Association of Stomatologists of the Republic of Moldova at 50 years

The text describes in a succinct way the activity of the Moldavian Association of Stomatologists, the problems encountered during its activity, the obtained results and the objectives to be achieved in the future.

Necesitatea de comunicare profesională, schimb de experiență, perfectarea cunoștințelor, căutarea în comun a căilor de rezolvare a diverselor probleme îi motivează pe specialiști de a se uni în societăți științifico-practice. Reeșind din aceste considerații în îndepărtatii ani 1947, 1952, 1957 s-au făcut primele tentative de a uni acele forțe nu prea mari de stomatologi și dentiști într-o societate. Au fost organizate și petrecute conferințe cu propuneri de a se înființa societatea stomatologilor ca și în alte republici unionale. În anul 1957 de către Ministerul Justiției a RSSM a fost înregistrată Societatea Stomatologilor din RSSM. Însă pentru activitatea științifico-practică a Societății la nivelul cerințelor la zi era nevoie de cadre științifico-didactice cu experiență atât în domeniul stomatologiei practice cât și în problemele de instruire și cercetare. Aceste condiții au apărut numai în anul 1959 când în cadrul Institutului de Stat de Medicină din Chișinău a fost deschisă Facultatea de stomatologie, cu un mare aport al rectorului de atunci Nicolae Testemițanu. Deci din anul 1959 activitatea societății s-a scimbat cantitativ și calitativ. Ședințele au căpătat un caracter sistemic, la ordinea de zi fiind incluse probleme stringente de organizare metodologică a serviciului stomatologic, probleme de instruire, perfecționare profesională. Conferințele de dare de seamă și alegeri se petreceau o dată în șase ani.

Pe parcursul anilor această ritmicitate a petrecerii conferințelor de dare de seamă a suportat schimbări din diverse motive obiective și poate chiar subiective. În cadrul Hotărârii congresului ordinar al ASRM din 2001, conform propunerii prof. A. Guțan, unanim s-a luat decizia de a conferi conferințelor I-VII pregnanța de congres, așa cum a avut loc și în alte societăți științifice medicale, dat fiind faptul că după reprezentanță, nivelul științific, deciziilor luate corespund cerințelor. Congresele ulterioare I-III să fie corespunzător recunoscute consecutiv VIII-X. După datele de arhivă și publicațiile altor autori[1] sub aspect cronologic Conferințele științifico-practice de dare de seamă și alegeri (Congresele) sau desfășurate în felul următor (tab.nr.1).

La congrese a fost aleasă cărmuirea în frunte cu președintele care fără echivoc fiecare în parte și-a adus aportul la activitatea prosperă a Asociației. În succesiunea cronologică în funcția de președinte al ASRM au activat: L.Lang; N. Fetisov; V. Titarev; S. Sîrbu; A. Guțan; V.Topalo; V. Burlacu; I. Lupan.

După reînregistrare a suferit schimbări și denumirea de la Societate la Aso-

Tabелul nr.1

Distribuire cronologică și redenumirea conferințelor științifico-practice de dare de seamă și alegeri și Congreselor ASRM.

Anii	Conferința (nr.) Congres (până la 2001)	Congrese (nr.) (după 2001)
1947	I	I
1952	II	II
1957	III	III
1963	IV	IV
1969	V	V
1975	VI	VI
1981	VII	VII
1988	I — Congres	VIII
1994	II — Congres	IX
1999	III — Congres	X
2001	XI	XI
2003	XII	XII
2006	XIII	XIII
2008	XIV	XIV

ciația Stomatologilor din Republica Moldova (1998). Pe parcursul a 50 ani a crescut numărul de membri ai Asociației de la 280 la circa 1636 în 2009, s-a schimbat structura membrilor, astăzi toți fiind cu studii superioare, majoritatea dispunând de categorie de calificare profesională. Peste 75 dețin gradul științific de doctor în medicină, 10 doctor habilitat. De către membrii ASRM, în special de către corpul profesoral didactic au fost publicate peste 4000 de lucrări științifice, editate 30 monografii, 10 manuale, 70 brevete de invenții și multiple certificate de inovație care au urmărit scopul de optimizare a procesului diagnostico-curativ și sporirea calității serviciilor stomatologice.

Un eveniment de mare importanță în viața comunității stomatologice autohtone a fost fondarea Facultății de stomatologie prin ordinul Ministrului Ocrotirii Sănătății nr.122 de la 8 iunie 1959. În același an la facultatea de stomatologie, la anul întâi de studii au fost înscriși 50 de abiturienți, iar alții 15 trimiși la studii în Republica Sovietică Socialistă Ucraineană. Concomitent a demarat procesul de pregătire a corpului profesoral-didactic autohton. În anul 1960 dintre medicii stomatologici cu experiență și pregătire teoretică de nivel înalt au fost selectate cinci persoane pentru a-și continua studiile în secundariatul clinic în alte clinici din Uniunea Sovietică. Au fost distribuiți:

- chirurgie oro-maxilo-facială A. Guțan (Leningrad); V. Ocușco (Moscova)
- stomatologie terapeutică — S. Sîrbu (Kiev)
- stomatologie ortopedică — M. Bușan, P. Topolnițchi (Kiev).

Evenimentul anului 1961 pe bună dreptate a fost deschiderea a trei catedre de bază a facultății de stomatologie: stomatologie chirurgicală, stomatologie terapeutică, stomatologie ortopedică. În cadrul corpului profesoral didactic sau întors după secundariatul clinic echipa susnumită. De la catedra de Chirurgie de spital la Catedra de chirurgie stomatologică este transferat conferențiarul V. Titarev, în calitate de asistent la catedra de terapie stomatologică este încadrată O. Ovciaruc. În următorii ani secundariatul clinic au absolvit I. Postolachi-1962, A. Eni-1963, A. Bujor(Baraniuc)-1964 și angajați la catedre. În frunte cu profesorul N. V.Fetisov s-a început o activitate intensivă în toate direcțiile: organizatoric, instruire, cercetare, activitate clinică etc.

Acești tineri după finisarea studiilor s-au întors în cadrul catedrelor respective în calitate de asistenți, devenind pe parcurs conferențieri, profesori, șefi de catedră și piloni ai stomatologiei autohtone.

Pe parcursul anilor s-a schimbat calitatea instruirii, volumul ei, au fost create programe de instruire postuniversitare, instruire continuă dat fiind faptul că perfectarea cunoștințelor este necesară pentru toată perioada de activitate a medicului. Astăzi în cadrul facultății activează șase catedre de profil:

- Stomatologie terapeutică (șef catedră prof.G.Nicolau);
- Chirurgie oro-maxilo-facială (șef catedră prof. D. Șcerbatiuc);

- Protetică dentară și ortodonție (șef catedră prof. P. Godoroja);
- Chirurgie OMF pediatrică și pedodonție (șef catedră prof.I. Lupan),
- Terapie stomatologică a Facultății de perfecționare a medicilor (FPM)(șef catedră prof. V.Burlacu);
- Chirurgie OMF, stomatologie ortopedică și implantologie orală (FPM)(Șef catedră prof. V. Topalo).

Colectivele acestor catedre, profesori, conferențieri, asistenți au adus un aport imens, de o mare importanță științifică, valoare aplicativă clinică și management, implimentat în procesul de instruire a studenților, rezidenților, doctoranzilor și cursanților. Aceste rezultate se văd astăzi cu „ochiul liber“ în activitatea instituțiilor stomatologice cu proprietate de stat și private. Pe parcursul anilor ASRM consolidată de medicii practicieni și corpul profesoral didactic au desfășurat o activitate fructuoasă, fapt despre care ne vorbesc materialele conferințelor(congreselor) începând din 1957. Aceste acțiuni desigur că au fost concordate cu cerințele la moment și legislația în vigoare, dar principiile au corespuns în linii generale postulatele de bază înaintate de către Organizația Mondială a Sănătății (OMS) către serviciul stomatologic . Astăzi ASRM activează conform acestor cerințe a OMS care sunt obligatorii pentru serviciul stomatologic cu diferită formă de proprietate [1]. Aceste cerințe includ:

- Profilaxia primară;
- Asistența stomatologică sistematică acordată copiilor,
- Asistența stomatologică acordată populației mature la adresare;
- Pregătirea cadrelor în cantități adecvate, calitate și nivel de instruire pentru realizarea sarcinilor trasate;
- Aprovizionarea materială și financiară a componentelor serviciului;
- Aprecieri și monitoring.

Conform acestor cerințe au fost diversificate activitățile ASRM. În primul rând de comun cu Ministerul Sănătății, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu“, decanatul facultății de stomatologie s-au pus bazele actelor normative și legislative a activității serviciului stomatologic. Proiectele acestor legi, ordine, instrucțiuni au fost discutate, analizate în cadrul ASRM și date propuneri. Astăzi în activitatea profesională ne conducem de Legea Ocrotirii Sănătății Nr.411 din 28.03.1995; Legea Nr.306 din 28 iunie 2004 privind exercitarea profesiei de medic; Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului Nr. 263-XVI din 24.10. 2005; Legea privind evaluarea și acreditarea în sănătate Nr.552-XV din 18.10.2001; Codul eticii profesionale al stomatologului Republicii Moldova, etc.. Însă la moment multe din problemele care sunt în stomatologie, cu particularitățile sale specifice nu pot fi rezolvate deplin în cadrul acestor legi. Deci este nevoie de o lege specială referită la activitatea stomatologică. A fost înain-

tat proiectul de lege privind exercitarea profesiei de medic stomatolog, precum și înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului medicilor stomatologi din Republica Moldova (P.Godoroja). ASRM, cărmuirea au făcut efort, poate nu întotdeauna productiv, ca acest compartiment să corespundă cerinței timpului.

În cadrul conferințelor științifico-practice a fost minuțios analizată morbiditate prin afecțiuni stomatologice din țară. Evident că a fost observată diferența morbidității prin afecțiuni stomatologice în localitățile urbane și rurale (V. Cătănă; T. Costru), a fost accentuată importanța nivelului acestei morbidități și asanării cavității bucale în apariția complicațiilor septice și sporirii indicilor mortalității (D.Șcerbatiuc). S-a atras atenție la apariția complicațiilor cariei dentare locale cât și celor somatice (sistemul organelor digestive, cardiovascular, oteoarticulr, renal etc.) la copii, accentuată necesitatea măsurilor profilactice, elaborat Programul Național de sănătate orală la copii 1997—2007 (S.Șirbu; P. Godoroja; Iu.Spinei; A. Spinei; T. Sturza ș.a.).

În structura morbidității stomatologice afecțiunile carioase și necarioase a țesuturilor dure dentare ocupă un loc de frunte, după adresabilitate acești pacienți au cea mai mare pondere. În acest domeniu (și în altele) au efectuat cercetări științifice, susținut teze de doctor și doctor habilitat, elaborat noi metode de diagnostic și tratament colaboratorii catedrelor de Terapie stomatologică (prof.G.Nicolau), Terapie stomatologică FPM (prof.V.Burlacu), prof. V. Ocușco (la catedrele conduse de el). În ordinea de zi a Conferințelor ASRM în decursul anilor au fost raportate, discutate, acceptate diverse aspecte ale stomatologiei (toate nu pot fi enumerate în cadrul unui articol) cum ar:

- Fluoroza dentară (P.Gnatiuc, Iu.Spinei, E.Stepco, ș.a.);
- Patologia cavității bucale (S.Șirbu, G.Nicolau, A. Baraniuc, D.Gortolomei, D.Uncuță ș.a.);
- Oncostomatologie (P.Godoroja, G.Țăbărnă, V. Topalo, A. Doruc, V.Siminovici ș.a.);
- Restabilirea protetică a defectelor arcadelor dentare (I.Postolachi, M. Bușan, E.Chiriac, M. Cojocar, N. Cojuhari, V.Banuh, V.Guțuțui, G. Bîrsa, V. Gamureac, N. Bajurea, V. Oaienea-gră ș.a.);
- Restabilirea complexă a breșelor dentare cu aplicarea implantelor endoosoase (V.Topalo, T. Popovici, N. Chele, S. Socolov ș.a.);
- Tratamentul ortodontic al anomaliilor dento-maxilare (G.Spătari, V.Trifan, G.Miailovici, G.Granciuc, I. Bușmachiuc ș.a.);
- Recuperarea medicală a pacienților cu malformații congenitale ale feței (A. Guțan, I. Lupan, V.Titarev, I. Sorocian ș.a.);
- Optimizarea diagnosticului și tratamentului în traumatizmele ariei oro-maxilofaciale (A.Guțan, D.Șcerbatiuc, V.Topalo, S. Raitlean, N. Chele, D.Hîțu, D.Sârbu, N. Rusu, V.Cojocar, E. Balan ș.a.);
- Operații reconstructive ale scheletului facial

și articulației temporomandibulare (A.Guțan, D.Șcerbatiuc, V. Topalo, I. Lupan, V. Melekhov ș.a.);

- Aspecte ale terapiei endodontice și restaurative (V.Burlacu, V.Nicolaiciuc, V.Zagnat, A. Cartaleanu, E.Ursu, A. Eni, V. Nusteăț, A. Cușnir, V.Fala, A. Ojovan ș.a.);
- Reabilitarea complexă a pacienților cu parodontopatii marginale (S.Ciobanu, V.Bodrug, V.Chetruș ș.a.);
- Aplicarea preparatelor medicamentoase autohtone în tratamentul afecțiunilor stomatologice (P.Godoroja, G.Nicolau, V.Burlacu, I. Iluța, D.Uncuță ș.a.);
- Durerea în stomatologie (N.Fetisov, I. Munteanu ș.a.);
- Patologia glandelor salivare (G.Ciobănachi, V.Cojocar, E.Balan, E.Suslov ș.a.);
- Aspecte de igienă și deontologie în stomatologie (A. Cușnir, V.Burlacu, G. Nicolau ș.a.);
- Managementul sanitar în stomatologie (V.Catană, G.Burduja, A. Pancenco, E.Tintiuc, S. Siminovici, M. Șestovschi ș.a.).

Acestea sunt o mică parte din acel volum de lucru care s-a efectuat de către membrii ASRM pînă în prezent. Toate aceste cercetări au influențat pozitiv acordarea asistenței stomatologice populației la un nivel înalt, corespunzător dezvoltării stomatologiei în spațiul mondial.

O altă sarcină importantă prevăzută de către OMS este pregătirea cadrelor. În Moldova pregătire cadrelor medicale cu studii superioare este prerogativa statului. Prima promoție de medici stomatologi a facultății de stomatologie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău a fost în 1964, în număr de 49 de absolvenți. Pînă în prezent au absolvit facultatea 46 promoții cu un număr total de 4120 medici stomatologi. Astăzi în Moldova activează circa 2000 stomatologi, dintre ei 896 în instituțiile comunitare. Însă de facto asigurarea cu medici stomatologi pe republică este de 2,5 : 10000 populație, i-ar în localitățile rurale 1,7 (Cantemir-0,3, Rezina-0,75).

După cum se cunoaște instruirea medicilor stomatologi decurge conform cerințelor Comisiei Europene Dent Ed, care a certificat facultatea. Pregătirea are loc la trei niveluri: I — universitar — 5 ani; II — postuniversitar — 3 ani; III — instruire postuniversitară continuă. Facultatea a fost supusă procedurii de acreditare de către Consiliul Național de Acreditare și Atestare și de către Ministerul Învățământului și tineretului și apreciată pozitiv. Instruirea postuniversitară continuă are loc atît la catedrele de profil, cursuri de zi și prin participarea la diferite seminare, conferințe, congrese, master clas etc. Putem menționa pe unii colegi de ai noștri care și-au adus aportul personal la organizarea și petrecere acestor întruniri profesionale:

- Conferințe politematice cu genericul „Probleme actuale în stomatologie“ petrecute la Chișinău — Moldexpo (V. Topalo; V. Burlacu; I. lupan);

- Conferințe organizate de Concernul Dentsply și catedra de stomatologie terapeutică a FPM (Șef. prof. V. Burlacu) cu tematici cum ar fi Stomatologia de refacere; terapie de restaurare și reconstrucție a dinților; Materiale moderne și aplicații clinice; Endodonție modernă, tehnici și tehnologii; Terapia de refacere directă; Experiența de pregătire a stomatologilor în Marea Britanie; Sisteme protetice modern;
- Conferințe pe diverse probleme didactice și clinice pe toate compartimentele stomatologiei organizate de facultatea de stomatologie (decan prof. P. Godoroja) și Universitatea de medicină din Carolina de Nord, inclusiv teleconferințe (D. Uncuță);
- Conferințe organizate de catedra stomatologie terapeutică, FPM (șef catedră prof. V. Burlacu) sub egida Concernului Ultradent (D. Fișer) și firmei Caracaș-Dental (I. Caracaș) cu tematici: Tehnologii Ultradent; Stomatologie cosmetică și a sistemului de adeziune; tratamentul dis-cromiilor dentare;
- Conferințe și seminare practice organizate de centrul de chirurgie oro-maxilo-facială (șef Prof. D. Șcerbatiuc) și Prof. Franc Palm, Constanța, Germania;
- Conferințe și seminare practice organizate de catedra de stomatologie terapeutică cu participarea specialiștilor din Israel (G. Nicolau);
- Catedra de Protetică dentară și ortodonție (I. Postolachi), Clinica privată Vivo-Dent (A. Smîntînă) seminare pentru medici și tehnicieni dentari;
- Seminarele practice pe probleme de implantologie orală organizate de catedra de chirurgie oro-maxilo-facială, stomatologie ortopedică și implantologie orală (V. Topalo) și de către centrele stomatologice private (Fala Dental, Vivo-Dent, MC-Dent, Dent V.I.P. SRL) cu participarea specialiștilor în materie din Suedia, Italia, Israel, Ucraina, ș.a. Aducem mulțumiri la toți cei care și-au adus străduința și au organizat aceste conferințe și seminare, și celor care au făcut prezentări în cadrul conferințelor și seminarelor prof. T. Scripnicova, conf. S. Radlinski; S. Macler; Stev Gherber; Jaimee Morgan; Marc Wulford din străinătate cât și mult stimatilor noștri profesori — șefi de catedre : Pavel Godoroja; Dumitru Șcerbatiuc; Valentin Topalo; Valeriu Burlacu; Gheorghe Nicolau; Ion Lupan, profesorilor universitari: Arsenie Guțan; Ilarion Postolachi, Sofia Sirbu; Ion Munteanu; ș.a. Mulți din colegii noștri au audiat cursuri de perfecționare profesională după hotare în SUA, Israel, Franța, Germania, România, Rusia, Ucraina etc. La acest compartiment aducem recunoștință Concernului american Ultradent (D. Fișer) care a sponsorizat perfecționarea după hotare a peste 135 medici stomatologi din Moldova.

Alarmant este faptul că 60% din medicii stomatologi din localitățile rurale sunt de vîrstă pensionară. Deci problema asigurării cu cadre în localitățile rurale rămîne de a fi rezolvată.

Aprovizionarea materială și financiară a componentelor serviciului stomatologic pe parcursul a 50 de ani a trecut prin diverse stări. Dacă apreciem după criteriul comparativ au fost perioade de ameliorare cînd a fost introdus „sistemul Semașco“ de acordare a asistenței medicale inclusiv celei specializate, în anii nouăzeci o scădere evidentă a aprovizionării materiale și financiare a serviciului stomatologic. Astăzi investigațiile făcute denotă la acest capitol o stare care lasă de dorit. Majoritatea utilajului în instituțiile de stat (în special rurale) are un grad sporit de uzură, instituțiile necesitînd reutilare. La moment serviciul stomatologic din republică necesită 797 instalații stomatologice, 634 pupinele, 44 cabinete stomatologice mobile, 23 cuptoare pentru metaloceramică, 10 instalații de turnare a protezelor dentare. Desigur că situația este alarmantă și de către Ministerul Sănătății, Organele puterii locale se fac eforturi pentru a ameliora situația. În ultimii ani au fost procurate 70 instalații stomatologice, 20 pupinele, 4 cuptoare pentru metaloceramică, o instalație pentru turnarea protezelor. Odată cu introducerea Asigurării medicale obligatorii sa ameliorat finanțarea serviciului stomatologic pentru copii și gravide și cel urgent pentru alte categorii de asigurați. Trebuie de menționat că incipient în Programul Unic nu a fost inclus serviciul stomatologic pentru copii și gravide și numai după insistența ASRM (I. Lupan), specialistului principal a MS (P. Godoroja) această gafă a fost înlăturată. Însă la moment au apărut alte probleme (lipsa personalului, utilajului, instrumentarului, organizării) din cauza cărora nu se folosesc mijloacele alocate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM), mijloace care sunt preconizate pentru lucrul profilactic și asanarea copiilor și gravidelor. Suntem conștienți de faptul că sunt greutăți, dar după cum arată experiența instituțiile care au un management corespunzător zilei de azi au indici de activitate, inclusiv financiari satisfăcători, dintre care: IMSP Policlinica Stomatologică Republicană (S. Siminovici), IMSP Centrul Stomatologic Municipal Chișinău (A. Pancenco), Centrul Stomatologic municipal pentru copii Chișinău (T. Sturza), Întreprinderea municipală Cahul Cavoris Med (I. Țugui) ș.a.

O componentă indispensabilă a serviciului stomatologic este aprecierea și monitoringul. În acest domeniu în perioada de activitate s-a efectuat o muncă deosebită. În primul rînd s-a introdus clasificatorul maladiilor URSS (pe timpuri) i-ar în ultimii 15 ani s-a trecut la Clasificatorul internațional al maladiilor (CIB X), datorită cărui fapt datele se pot analiza și procesa după cerințe unice internaționale. S-a trecut la indici unici de evidență a morbidității prin afecțiuni stomatologice, la indici unici de evidență a activității medicului stomatolog. S-a efectuat un lucru enorm (care continuă) în elaborarea standardelor medico-economice, a protocoalelor naționale și instituționale de

diagnostic și tratament. Pentru monitorizarea serviciului stomatologic în RM, în cadrul Policlinicii Stomatologice Republicane activează departamentul de evidență, monitorizare și integrare cât și datele sunt analizate în Centrul științifico-practic de Statistică Medicală. În cadrul ASRM activează auditul intern, Comisia de revizie (M.Cojocaru).

Desigur că rezultatele cercetărilor științifice, de audit și monitoring experiența clinică trebuie să fie cunoscute întregii comunități stomatologice -pentru a fi implementate în practică. Pentru realizarea acestei necesități a fost fondată în 2006 revista „Medicina Stomatologică” (red. șef I. Lupan). La apariția primei și unicei (deocamdată) reviste de specialitate s-a dus un lucru mare organizatoric de către colegiul de redacție (A. Guțan), echipa tehnică (O.Solomon). Astăzi revista „Medicina Stomatologică” este organ publicitar al ASRM, recunoscut ca revistă științifică de specialitate de către Academia de Științe a Republicii Moldova unde își pot publica lucrările științifice, comunicări, cazuri clinice etc. toți medicii stomatologi din țară și din afara ei.

În concluzie menționez că activitatea ASRM a fost mult mai vastă decât ceea ce includ rîndurile de mai sus, este făcut un pas enorm înainte, dar și mai mult rămâne de făcut pe viitor. Deci toți medicii sto-

matologi care activează în instituții cu diferită formă de proprietate, să ne unim, să lucrăm, să punem umărul pentru a mișca stomatologia înainte spre progres, pentru binele poporului Moldovei.

Bibliografie

1. I.Lupan, V.Burlacu, V.Topalo, Sofia Sărbu, A. Guțan, A. Pancenco. Rolul Asociației naționale a stomatologilor în perfecționarea și modernizarea asistenței medicale stomatologice acordate Populației din Republica Moldova. Medicina Stomatologică, 2006, nr. 1, p.5-7.
2. P.Godoroja; I. Lupan; T. Popovici. Știința stomatologică în Republica Moldova. Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale, 2005, nr.2, p.122-127.
3. A.Ojovan. Cadre medicale în stomatologia autohtonă. Materialele Congresului XII al stomatologilor din Republica Moldova. Chișinău, 2003, p. 30-31.
4. V.Burlacu, C. Ețco, Elena Tintiuc. Aspecte medico-sociale și organizatorice ale asistenței stomatologice de stat în condițiile Asigurărilor Medicale Obligatorii. Revista-Sănătate publică, economie și management în medicină, 2007, nr. 1, p.12-15.
5. A.Pancenco. Serviciile stomatologice prestate populației urbane în instituțiile medicale de profil cu diferite forme de gestionare. Analele Științifice ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” vol IV., „Probleme clinico-chirurgicale”. Chișinău, 2006, p.366-369.
6. В.И.Титарев. Научное общество и практическая стоматология. Актуальные вопросы стоматологии. Тезисы докладов VI научно-практической конференции врачей стоматологов СССР (26-27 сентября 1975г.) стр.3-6

CRÎMPEE DIN EVOLUȚIA STOMATOLOGIEI PEDIATRICE ÎN MOLDOVA

Sofia Sirbu

*profesor universitar,
doctor în medicină,
catedra stomatologie
terapeutică,*

*Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie
„N. Testemițanu”*

Rezumat

În lucrare se descrie evoluția stomatologiei pediatrice și modul de acordare a asistenței de profil copiilor din municipiul Chișinău.

Summary

Fragments from evolution of pedodontic stomatology in Moldova

In this elaboration it is described the evolution of pedodontic stomatology and the way of giving profile assistance to children from Chisinau.

Anii se scurg și multe din cele ce au avut loc nu se cunosc, pentru generațiile tinere de azi și viitoare vreau să rămână aceste file care demonstrează cu cât greu s-a obținut ceea ce avem astăzi la 50 de ani.

Din septembrie 1959 și până în mai 1960 am activat în calitate de medic stomatolog în Policlinica Municipală din orașul Chișinău la asanarea copiilor.

În 1959 în orașul Chișinău asistența stomatologică la copii se acorda prin intermediul formei decentralizate de asanare.

În policlinică funcționau brigăzi mobile. În componența unei brigăzi activau 4 medici, 2 asistente medicale și 2 infermiere, ultimele mai frecvent existau pe hârtie. Brigada activa în 2 schimburi, din componența ei unul din medici era numit brigadir, dânsului îi revenea funcția de a întocmi graficul de activitate în instituțiile preșcolare și școlare și de a-l acorda cu directorii acestor organizații.